

Pořadové číslo pro potřeby ÚAP: 17	Město: LIBEREC	Kód obce 563889
------------------------------------	-----------------------	-----------------

DOPLNĚNÍ DAT – AKTUALIZACE V ROCE 2020

V obci byl zaznamenán meziroční přírůstek počtu obyvatel (2014-2015) o 261. V roce 2020 je evidentní významný nárůst počtu obyvatel vzhledem k předchozímu období, viz Tab. Liberec- 1.

Tab. Liberec- 1: Přehled vývoje ukazatelů (počet obyvatel) za období 2014 až 2020

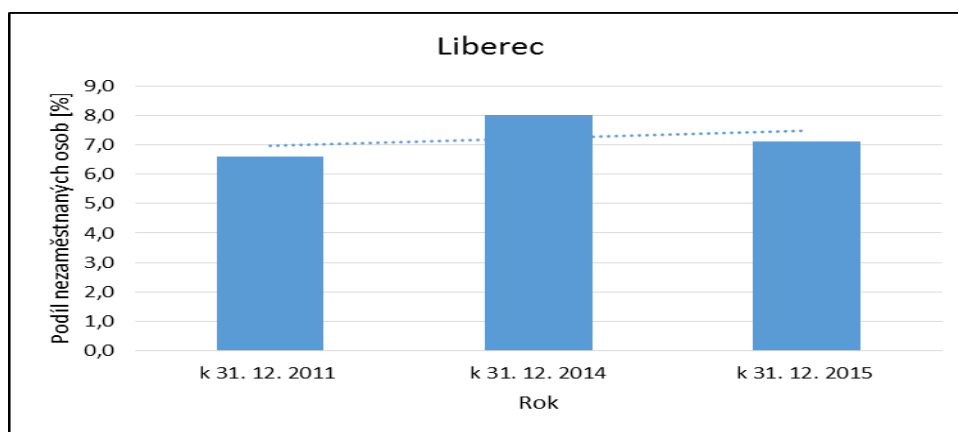
Ukazatel	2014	2015	2016	2020	změna
Počet obyvatel *	102 301	102 562	103 288	104 802	nárůst

* Údaj vyhodnocován k 1. 1.

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

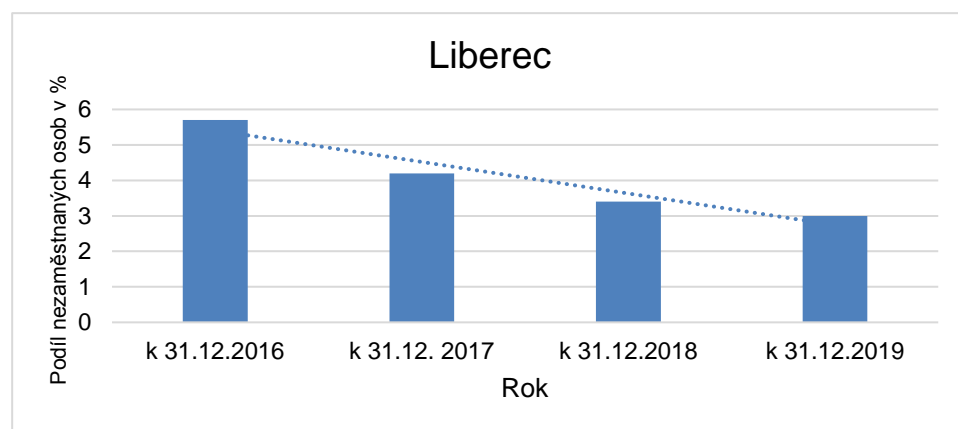
I. ZAMĚSTNANOST

Od roku 2012 došlo ke změně ukazatelů specifikujících problematiku zaměstnanosti na úrovni obcí, viz metodika a souhrnná zpráva (2016). Na národní úrovni (ČSÚ) je sledován od roku 2014 nový ukazatel „podíl nezaměstnaných osob“. Na základě toho je na *Obr. Liberec- 1* a *Obr. Liberec- 2* nově uveden vývoj ukazatele podílu nezaměstnaných osob v %.

Graf Liberec- 1: Vývoj podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. v letech 2011 - 2015 v [%]

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Graf Liberec- 2: Vývoj podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. v letech 2016 - 2019 v [%]

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

II. EKONOMICKÁ AKTIVITA

Dle databáze Magnus web se ve městě v září 2020 nacházelo celkem 32 579 ekonomických subjektů. Oproti roku 2016 došlo k nárůstu ekonomických subjektů, a to o 296 jednotek Tab. Liberec- 2.

Tab. Liberec- 2: Přehled vývoje počtu ekonomických subjektů v obci

	2010		2012		2014		2016		2020	
	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní	celkem	z toho aktivní
četnost ekonomických subjektů v obci	88 203	34 662	90 761	32 104	89 012	32 533	49 455	32 283	32 579	-

Zdroj: databáze MF ARES 2010, 2012, 2014, 2016, 2020, Magnus web 2016, 2020

Největší firmy působí v odvětvích automobilového průmyslu, ve výrobě klimatizací, v ústavní zdravotní péči a ve stavebnictví. Dle počtu zaměstnanců jsou ve městě zastoupeny všechny velikostní kategorie podniků. V Tab. Liberec- 3 je uveden výběr největších a současně nejvýznamnějších zaměstnavatelů (nad 100 zaměstnanců). Mezi významné firmy patří dále např. fa Elmarco.

Tab. Liberec- 3: Přehled ekonomických subjektů s největším počtem zaměstnanců

HI. předmět podnikání CZ-NACE	Popis oboru	Firma	Sídlo	Počet zaměstnanců				Komentář ke změně k 30.9.2020
				2010	2014	2016	2020	
861000	Ústavní zdravotní péče	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	Liberec I- Staré Město Husova 10	2500 – 2999 (2156 dle Výroční zprávy za rok 2011)	3000 – 3999	3000 – 3999	3000 – 3999	Byla dohledána konkrétní hodnota 2 708 zaměstnanců.
293200	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	Magna Exteriors Bohemia s.r.o.	Liberec VI- Rochlice, Kubelíkova 604	2000 – 2499 (1655 v Liberci a dalších cca 500 v Libáni)	2000 – 2499 (1655 v Liberci a dalších cca 500 v Libáni)	2000 – 2499	2000 – 2499	Byla dohledána konkrétní hodnota 1 800 zaměstnanců.
293200	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	Magna Exteriors (Nymburk) s.r.o.	Liberec VI- Rochlice, Kubelíkova 604/73	viz výše	viz výše	500 – 999	500 – 999	Byla dohledána konkrétní hodnota 724 zaměstnanců.
282500	Výroba průmyslových chladicích a klimatizačních zařízení	DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	Liberec XXIII- Doubí, Heyrovského 476	1 500 – 1 999	1 500 – 1 999	2 000 – 2 499	2 000 – 2 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 2 806 zaměstnanců.
854200	Terciární vzdělávání	Technická univerzita v Liberci	Studentská 1402/2, 461 17 Liberec I	1 500 – 1 999	1 500 – 1 999	1 000 – 1 499	1 000 – 1 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 1 027 zaměstnanců.

412000	Výstavba bytových a nebytových budov	SYNER, s.r.o.	Liberec IV-Perštýn, Dr. Milady Horákové 580/7	250 - 499	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 347 zaměstnanců.
107100	Výroba pekařských výrobků	Jizerské pekárny spol. s r.o.	Liberec XIII-Nové Pavlovice Generála Svobody 312	250 - 499	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 392 zaměstnanců.
081200	Provoz pískoven a štěrkopískoven, těžba jílu a kaolinu	EUROVIA Kamenolomy, a. s.	46007 Liberec	200 - 249	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 252 zaměstnanců.
245300	Výroba odlitků z lehkých neželezných kovů	DGS Druckguss Systeme s.r.o.	Liberec IX-Janův Důl Volgogradská 89	200 - 249	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 438 zaměstnanců.
151200	Výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	S.P.M. Liberec s.r.o.	Liberec IV-Perštýn, Dr.Milady Horákové 632/5	100 - 199	100 - 199	50 - 99	50 - 99	
711200	Inženýrské činnosti a související technické poradensství	Valbek, spol. s r.o.	Liberec III-Jeřáb, Vaňurova 505/17	100 - 199	100 - 199	100 - 199	100 - 199	Byla dohledána konkrétní hodnota 126 zaměstnanců.
932100	Činnosti zábavných parků, restaurace, hotel, maloobchod, cestovní ruch, služby	Centrum Babylon	Liberec III-Jeřáb Nitranská 1	100 - 199	100 - 199	250 - 499	100 - 199	Byla dohledána konkrétní hodnota 186 zaměstnanců.
26100	Výroba elektronických součástek a desek	ELITRONIC s.r.o.	Liberec XXX-Vratislavice nad Nisou U Šamotky 1642	100 - 199	100 - 199	100 - 199	100 - 199	Byla dohledána konkrétní hodnota 171 zaměstnanců.
222900	Výroba ostatních plastových výrobků	Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s.	Liberec VI-Rochlice Kubelíkova 1006/71	100 - 199	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 422 zaměstnanců.
353000	Výroba a rozvod tepla a klimatizovaného vzduchu, výroba ledu	Teplárna Liberec, a.s.	Liberec IV-Perštýn Třída Dr.Milady Horákové 641/34a	100 - 199	100 - 199	50 - 99	50 - 99	Byla dohledána konkrétní hodnota 83 zaměstnanců.

493100	Městská a příměstská pozemní osobní doprava	Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.	46171 Liberec III - Jeřáb	-	50 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 387 zaměstnanců.
263000	Výroba komunikačních zařízení	Laird s.r.o.	46312 Liberec	250 - 499	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 463 zaměstnanců.
869090	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí j. n.	Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje, příspěvková organizace	46001 Liberec I - Staré Město	-	250 - 499	250 - 499	250 - 499	Byla dohledána konkrétní hodnota 300 zaměstnanců.
29320	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motor. vozidla	Webasto Roof & Components Czech Republic	460 01 Liberec VIII – Dolní Hanychov, Československé mládeže 452	-	-	-	500 - 999	Byla dohledána konkrétní hodnota 597 zaměstnanců.

Zdroj: databáze MF ARES 2010, 2014, 2016, 2020, Magnus web 2014, 2016, 2020 webové stránky jednotlivých firem

Dalšími významnými zaměstnavateli jsou Statutární město Liberec (s ekonomickou činností „Všeobecné činnosti veřejné správy“, počtem zaměstnanců v rozsahu 500 až 999 zaměstnanců); Katastrální úřad pro Liberecký kraj (organizační složka státu s činností v oblasti „Regulace a podpora podnikatelského prostředí“, v kategorii 200 až 249 zaměstnanců); Liberecký kraj (místní vládní instituce s 250 až 499 zaměstnanci); Okresní soud v Liberci; Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje; Krajské ředitelství policie Libereckého kraje; Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje, příspěvková organizace; atd.

Na území města Liberec se nacházejí dvě **průmyslové zóny**:

- průmyslová zóna JIH,
- obchodní a průmyslová zóna SEVER.

Obě zóny jsou napojeny na linky městské hromadné dopravy (dále také MHD). Vedle toho je na základě spolupráce mezi KORID LK, spol. s r.o. (Koordinátor veřejné dopravy Libereckého kraje, organizátor IDS IDOL) a ekonomickými subjekty v zóně zřízena pravidelná autobusová doprava (dále také PAD) do vzdálenějších obcí a měst, i mimo Liberecký kraj. Firmy obou zón úzce spolupracují s Technickou univerzitou v Liberci (společné projekty, praxe a závěrečné práce studentů, využívání univerzitních laboratoří) a středními průmyslovými školami (praxe). Velká část firem získala podporu formou investičních pobídek, nebo jsou zapojeny do realizace inovačních projektů spolufinancovaných ze státního rozpočtu České republiky. Vybraná data o zónách byla čerpána z Územně analytických podkladů SO ORP Liberec (2012).

Průmyslová zóna JIH má plochu 125 ha a je již plně využívána. Nachází se u významného silničního tahu R35 Praha-Německo. Kolem lokality vede železniční trať s napojením na všechny tratě vedoucí z Liberce. Ve vzdálenosti 5 km od průmyslové zóny se také nachází vnitrostátní veřejné letiště. Nejbližší veřejný přístav je 70 km od Liberce, a to v Děčíně. Je zde zakázána výroba zaměřená na prvotní zpracování surovin (chemická výroba, hutní provozy), stavební dvory, betonárky a obalovny štěrku, velkokapacitní dopravní základny a aktivity s vysokým dopravním zatížením oblasti.

Obchodní a průmyslová zóna SEVER má rozlohu 67 ha. Je již plně využívána. Nachází se u významného silničního tahu R35. V blízkosti zóny se nachází železniční trať. Vnitrostátní veřejné

letišť je 500 m od této zóny. Nejbližší veřejný přístav je v Děčíně, 70 km od této lokality. Na tomto území je zakázána výroba zaměřená na prvotní zpracování surovin. Tato zóna je specifická v tom směru, že se skládá z prodejní a výrobní části. Prodejní část zahrnuje velký počet obchodů a je považována za obchodní zónu.

Na základě průzkumu veřejně dostupných dat bylo zjištěno, že jednotlivé podniky mají mezi sebou úzké dodavatelsko-odběratelské vztahy a vzájemně spolu kooperují. Z hlediska velikostní struktury dle kategorie počtu zaměstnanců jsou v obou průmyslových zónách zastoupeny jak velké (více jak 250), střední (50 až 250) i malé firmy (0 až 49). V průmyslových zónách v Liberci se nachází celkem 41 firem, které podle třímístného CZ-NACE zahrnují 24 odvětví. Lze konstatovat, že nejtypičtějším odvětvím je **CZ-NACE-293** (výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla a jejich motory), zastoupené 9 podniky (Fehrer Bohemia s.r.o., Minda Schenk Plastic Solutions s.r.o., ACL Automotive s.r.o., Magna Exteriors s.r.o., Inteva Products Systeme s.r.o., L.A.F. a.s., Grupo Antolin Bohemia a.s., Knorr-Bremse s.r.o., PEKM Kabeltechnik s.r.o.). Druhým nejčastěji se vyskytujícím odvětvím je **CZ-NACE 222** (výroba plastových dílů) zastoupené 6 firmami (Liplastec s.r.o., Galvanoplast Fischer s.r.o., PINK lak s.r.o., Plastkov MR a.s., Faerch Plast s.r.o., Elmarco s.r.o.). Tato dvě odvětví byla dále podrobena hodnocení inovačních aktivit, a to v členění dle velikostní struktury firem.

Zemědělská výroba

V oblasti zemědělství v Liberci působí 568 subjektů. Ve městě se aktuálně nachází 568 ekonomických subjektů věnující se zemědělské výrobě, přičemž 13 se nachází v likvidaci. Nachází se zde 96 společností s ručením omezeným, 4 družstva, 7 honebních společenstev, 10 mysliveckých společenstev, zbytek tvoří fyzické osoby. Převládajícím hlavním předmětem podnikání je zaměření na podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti. Z hlediska výše obrátu lze uvést jako nejvýznamnější společnosti APALOSA LB s.r.o. či EKOFLORA LIBEREC, společnost s ručením omezeným.

Těžba a dobývání

Dle dotazníkového šetření, které proběhlo v roce 2020, bylo zjištěno, že se v okolí města Liberce (do 5 km) nachází několik ekonomických subjektů věnujících se těžbě a dobývání. Na Liberecku se nachází 11 výhradních ložisek šterkopísků, z nichž pouze tři jsou těžena – Horní Řasnice, Grabštejn, Chotyně. Dále se těží stavební kámen (čedič) – Krásný Les a v lomu Ruprechtice se těží žula.

Město vnímá zmíněné ekonomické subjekty neutrálně, ačkoliv by jim vytklo několik negativních aktivit – přílišný hluk při odstřelování, nadměrná frekventovanost nákladní dopravy – například doprava v Ruprechticích, kdy auta projíždějí po úzkých silnicích obytnou zónou.

Společnosti se snaží podporovat ekologické aktivity v podobě například sázení stromů, péče o les v Jizerských horách.

Inovační aktivity znalostních odvětví dominantních firem v obci

ČSU od roku 2001 realizuje statistické šetření o inovacích, zaměřené na oblast předpokládaného chování firem z hlediska inovačních aktivit. Od roku 2010 je okruh respondentů dán jejich příslušností do tzv. znalostních odvětví. Šetření probíhá v dvouletých cyklech, poslední proběhlo v roce 2018 pro sledované období 2014–2016 a nese označení TI 2018. V Liberci byla sledována znalostní odvětví hlavního předmětu podnikání pouze u velkých firem s počtem zaměstnanců nad 250. Bližší informace viz *Tab. Liberec- 4* a *Tab. Liberec- 5*, kde je zpracována analýza inovačních firem daného odvětví v podnikatelském prostředí České republiky a doplněna o údaje za období let **2014–2016**.

V případě odvětví NACE 081 odpovídala jen jedna inovační firma, data proto nebyla dále zpracovávána. Podobný stav byl zjištěn rovněž u dalších odvětví. Významnější počet respondentů velkých firem byl zjištěn pouze u následujících odvětví: NACE 222, 282 a 293. Všechna tři odvětví vykazala v ČR za poslední období (změna v roce 2016 oproti roku 2014) nárůst výkonnosti (tržeb v tis. Kč na 1 zaměstnance) a počtu zaměstnanců, přičemž odvětví 293 vykazalo výrazně větší zlepšení (téměř dvojnásobně) oproti zbylým odvětvím 222 a 282. Z hlediska podílu inovačních firem v odvětví pak došlo k pozitivnímu zvýšení pouze u odvětví 222 viz *Tab. Liberec- 4* a *Tab. Liberec- 5*.

Tab. Liberec- 4: Hodnocení znalostních odvětví dle zaměření významných zaměstnavatelů v obci

Znalostní odvětví		Změna počtu zaměstnanců u respondentů v odvětví v ČR v %			Změna výkonnosti respondentů v odvětví (tis. Kč/1 ZAM) v %			Nejvýznamnější trh odvětví			Podíl inovačních firem odvětví z celk. počtu respondentů v %		
CZ-NACE	fa	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16
222	V	+7	+7	+10	+8	+21	+3	D	D	B/A	84	63	55
282	V	+13	-1	+11	+3	+16	+6	D	D	B/C	77	78	69
293	V	+12	+5	+17	+7	+24	+18	D	D	C/B/A	73	73	75

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ, TI 2012, 2014, 2016 a 2018

Pozn. 1: Inovační firma je dle manuálu OECD taková, která ve sledovaném roce realizovala alespoň jednu inovaci, a to buď technickou (procesní, produktovou) nebo netechnickou (marketingovou, organizační).

Pozn. 2: A. místní či regionální trh v ČR; B. národní trh (celé či téměř celé území ČR); C. trhy zemí sousedících s ČR (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko); D. širší evropský trh (za hranicemi zemí přímo sousedících s ČR, dále Bělorusko, Rusko, Ukrajina, Moldavsko); E. ostatní světové trhy.

Tab. Liberec- 5: Doplnující informace ke zdrojům inovačních aktivit inovujících firem

Znalostní odvětví		Odpovídalo x % inovačních firem			Místní nebo regionální úřad v %			Stát (ústřední vláda) v %			7. RP EU v %			Fondy EU v %		
CZ-NACE	fa	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16	10/12	12/14	14/16
222	V	100	100	100	3	7	10	3	38	30	0	0	0	18	14	30
282	V	100	100	75	15	9	6	45	35	20	5	9	0	40	35	33
293	V	97	100	100	0	4	4	14	26	16	3	3	1	18	21	24

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ, TI 2012, 2014, 2016 a 2018.

Průměrný disponibilní příjem na obyvatele

Průměrný disponibilní příjem na obyvatele v městské části statutárního města Liberec (nečleněné město) v r. 2018 činil **186 976 Kč**, o **6,39 %** více než v předcházejícím roce. Celkový přehled o výši disponibilních příjmů v obcích ORP ve vztahu k průměrnému disponibilnímu příjmu za ORP, Liberecký kraj a celou Českou republiku ukazuje Obr. Liberec- 1.

Ukazatel v obci je mírně nadprůměrný jak v porovnání s údajem za ORP (+ 1,58 %), tak i ČR (+1,73 %). Výrazněji nadprůměrný je v porovnání s disponibilním příjmem přepočteným na obyvatele Libereckého kraje (+8,02 %).

Příjmy ze závislé činnosti (platy a mzdy) tvoří **65,44 %** disponibilního příjmu obyvatel obce (ORP 66,35 %, Liberecký kraj 65,55 %, ČR 66,34 %). Příjmy ze závislé činnosti v obci meziročně vzrostly o 8,57 %. Výše příjmů je mírně podprůměrná ve srovnání v rámci ORP, Libereckého kraje i ČR.

Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti podnikatelů – fyzických osob tvoří **7,43 %** disponibilního příjmu obyvatel obce (ORP 7,35 %, Liberecký kraj 7,52 %, ČR 7,60 %). Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti na obyvatele meziročně vzrostly o 7,39 %. Příjmy OSVČ v obci jsou nadprůměrné v rámci ORP, mírně podprůměrné v rámci Libereckého kraje i ČR.

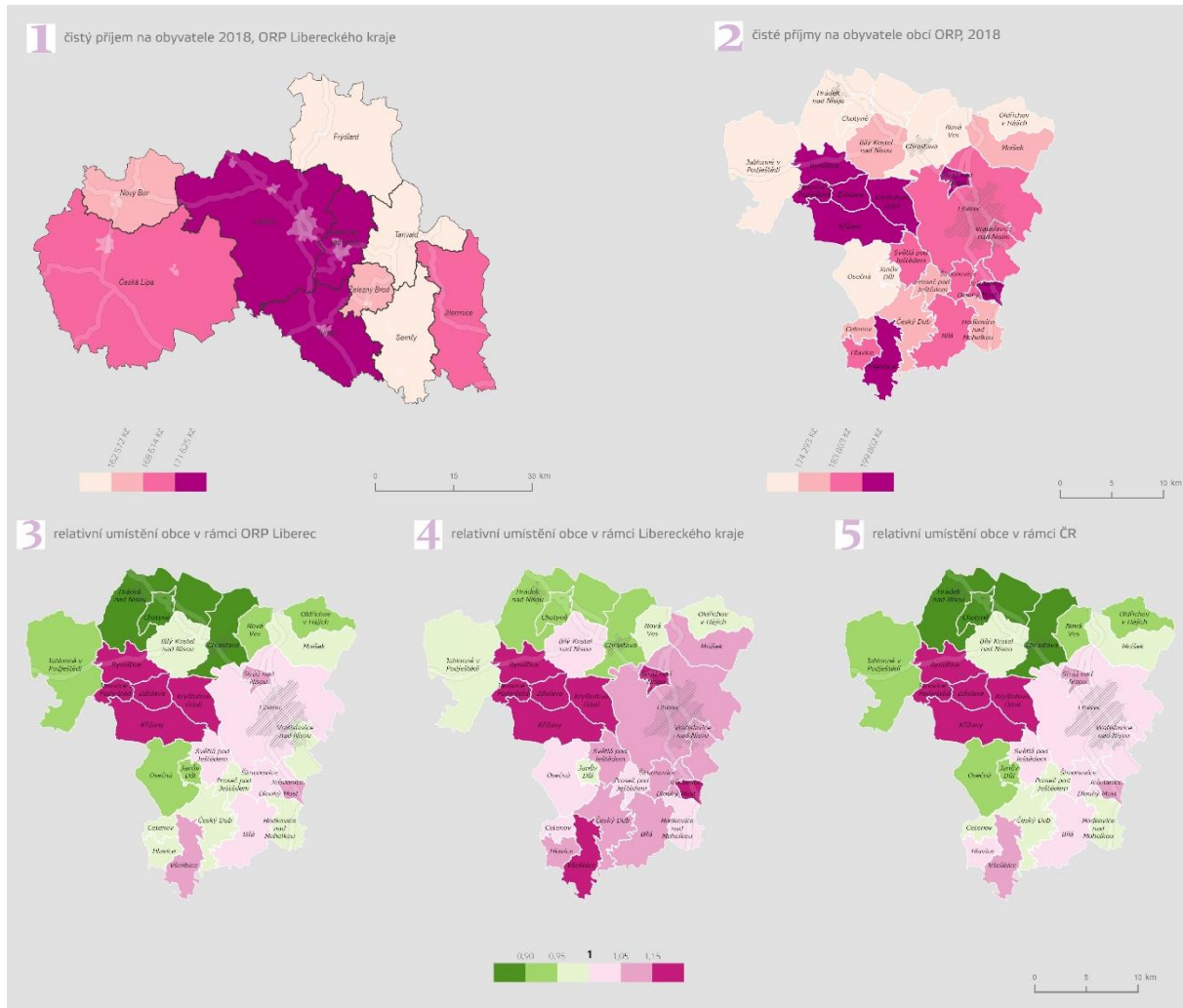
Vyplacené **nepojistné sociální dávky** (tj. dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvky na péči, dávky pro osoby se zdravotním postižením a podpory v nezaměstnanosti) tvoří **3,63 %** disponibilního příjmu obyvatel obce (ORP 3,56 %, Liberecký kraj 3,84 %, ČR 3,44 %). Vyplacené nepojistné sociální dávky v obci meziročně poklesly o 2,7 %. Výše

nepojistných dávek v přepočtu na obyvatele je mírně podprůměrná v rámci Libereckého kraje, a mírně nadprůměrná ve srovnání s ukazatelem za ORP i ČR.

Struktura disponibilního příjmu obyvatel v městské části statutárního města Liberec (nečleněné město) je uvedena na Graf Liberec- 3.

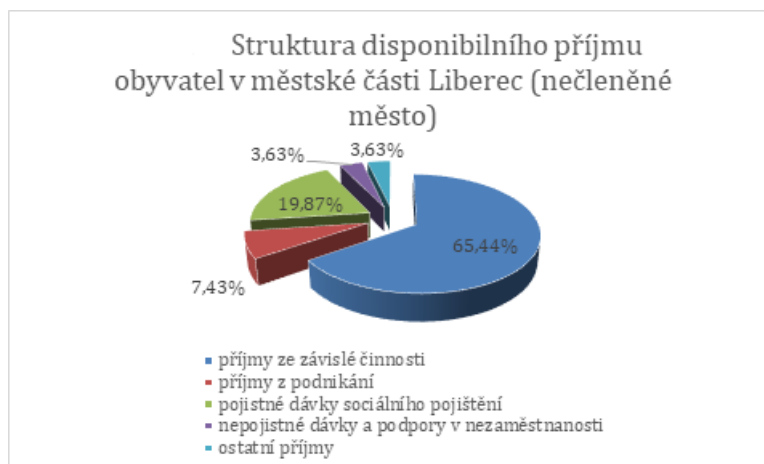
Metodická poznámka:

Při interpretaci prostorových disparit v tomto ukazateli je třeba vzít v potaz, že malé obce budou vykazovat extrémnější hodnoty (menší vzorek populace) než obce výrazně větší, kde se bude hodnota více blížit průměru.

Obr. Liberec- 1: Disponibilní příjem přepočtený na obyvatele v obcích ORP Liberec v komparaci s průměrem v ORP, Libereckém kraji a ČR

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat GFR ČR (2018), ÚP ČR (2018), ČSSZ (2018), MPSV ČR (2018), MF ČR (2018), ČSÚ (2018) a MV ČR (2018), RUIAN ČÚZK (2020), výstup projektu TL01000303 „Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+“

Graf Liberec- 3: Struktura disponibilního příjmu obyvatel v městské části Liberec

Zdroj: vlastní výpočty na základě dat GFR ČR (2018), ÚP ČR (2018), ČSSZ (2018), MPSV ČR (2018), MF ČR (2018), ČSÚ (2018) a MV ČR (2018), RUIAN ČÚZK (2020), výstup projektu TL01000303 „Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+“

III. STAV A TRENDY VE VYUŽITÍ ÚZEMÍ OBCE

V kapitole je nejprve vyhodnocen stav opuštěných provozních areálů v obci, následně je charakterizováno využití území obce.

Brownfields / Opuštěné výrobní areály a objekty

Dle Databáze brownfields a greenfields - Investiční příležitosti Libereckého kraje (6/2020) se v Liberci nachází více objektů typu brownfield, což je dáno rozlohou a rozsahem ekonomických činností ve městě. Soupis významných lokalit tohoto typu je uveden v Tab. Liberec- 6.

Tab. Liberec- 6: Lokality s objekty typu brownfield

Lokalita	Doplňující informace
Textilana na Bídě	Objekt bývalé soukárny
Liberecké tiskárny	Od 90. let nevyužívaný areál bývalé Severografie
Výrobní a skladový areál Ještědská 287 v Horním Růžodole	
Bývalá textilní továrna Vratislavická 59/14	V současnosti výroba pro automobilový průmysl spol. Prettl Automotive s.r.o.
Výrobní prostory Svárovská 46, Horní Suchá u Liberce	Sousedství průmyslové zóny Sever, zpracována kompletní projektová dokumentace vč. platného stavebního povolení
Vojenská střelnice Starý Harcov	Dlouhodobě neudržovaný areál
Pianovka Kateřinská 145	areál v Kateřinském údolí, dobrý stav, zanedbaná údržba, částečně využíváno pro textilní výrobu a sklady
Průmyslová zóna Intex Tanvaldská 1382	Komplex výrobních a skladových hal, určeno pro lehkou průmyslovou výrobu, vlastněno více subjekty
Tovární areál Kateřinky	Kateřinské údolí, zčásti využíváno, zanedbaná údržba
Areál bývalé drůbežárny v k. ú. Doubí u Liberce, Minkovická 486	Částečně využíváno
Truhlárna Prosečská 768	
LITES učiliště Kateřinky u Liberce	V části areálu původně elektrotechnické díly SŠ stavební a dopravní, vnitřek budovy částečně rekonstruován
Bývalá léčebna Machnín U Přádelny 99	Původně zámeček, dnes v dezolátním stavu
Bývalá slévárna Sved v Ostašově	

Zdroj: ARR - Agentura regionálního rozvoje. 2020. *Investuj pod Ještědem* [online]. ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol s r.o. Poslední aktualizace: 10.05.2020 [vid. 2020-05-10].

Dostupné z: <https://investujpodjestedem.cz/gd-home/>

Jeden z největších brownfieldů na území Liberce, **bývalá slévárna Sved v Ostašově**, momentálně prochází revitalizací. Průmyslový areál vznikl v roce 1907. Textilní magnát Theodor von Liebig rozjel výrobu automobilů R. A. F. Na slévárnu se závod proměnil v roce 1926. Po válce pak vše přešlo pod podnik LIAZ. Po privatizaci ale slévárna v roce 2011 zkrachovala. (Pavlíčková, 2020).

Podle slov developerské společnosti (FINAPRA, 2020) v červnu 2020 započala demolice stávajících objektů a v roce 2021 by měl být k dispozici průmyslový areál pro konečného uživatele o rozloze 40 000 m² s předpokladem 300 nových pracovních míst. Měla by vzniknout nová příjezdová komunikace k areálu; podle plánu se silnice odpojí ze Švermovy ulice nedaleko stávající křižovatky s ulicí Na Pasece, kousek nad areálem Svedu (Pavlíčková, 2020). Podle informací developerské společnosti FINEPRA bude v areálu k dispozici také vlečka (FINEPRA, 2020). Vizualizace projektu je patrná na Obr. Liberec- 3.

Obr. Liberec- 2: Vizualizace projektu revitalizace bývalé slévárny Sved

Zdroj: FINEPRA, 2020

Využití území obce

Způsob využití území v letech 2001 až 2018 vystihuje struktura pozemků, která je uvedena v Tab. Liberec- 7. Pro Liberec je charakteristický na jedné straně výrazný podíl zastavěných a ostatních ploch (24 %) a zároveň na straně druhé velká rozloha lesních pozemků (téměř 40 %).

Tab. Liberec- 7: Struktura jednotlivých druhů pozemků na území obce Liberec v letech 2001, 2012, 2015 a 2018

Druh pozemku	2001		2012		2015		2018	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Zemědělská půda	3 937,12	37,11	3 727,44	35,14	3704,57	34,92	3681,60	34,70
Zahrnuje:								
orná půda	1 117,04	10,53	946,03	8,92	931,28	8,78	820,60	7,74
zahrady	822,03	7,75	869,66	8,20	869,74	8,20	908,70	8,57
sady	5,07	0,05	3,97	0,04	3,86	0,04	2,50	0,02
chmelnice	0	0	0	0	0	0	0	0
vinice	0	0	0	0	0	0	0	0
trvalý travní porost	1 992,98	18,78	1 907,78	17,98	1899,69	17,91	1949,80	18,38
Lesní půda	4 195,17	39,54	4 236,68	39,94	4237,57	39,94	4241,80	39,98
Vodní plochy	98,44	0,93	95,31	0,90	94,87	0,89	94,50	0,89
Zastavěné a ostatní plochy	2 379,41	22,43	2 549,29	24,03	2561,50	24,15	2587,10	24,39
Celková výměra	10 610,14	100,00	10 608,72	100,00	10 608,72	100,00	10 608,70	100,00

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Změnu využití území v jednotlivých kategoriích pozemků v obci mezi rokem 2001 a 2018 vystihuje **index změny využití území**, který dosáhl hodnoty 3,26 %. Ve sledovaném období došlo ke změnám využití na 3,26 % celkové rozlohy obce, tzn. na 346 ha země.

Jak se změny projeví ve struktuře pozemků, je patrné z Tab. Liberec- 8, kde jsou uvedeny relativní změny v charakteru využití vybraných druhů pozemků. Ve sledovaném období dochází k záboru zemědělské půdy a jejímu zastavování, což je v současnosti celorepublikový problém (Cenia, 2013). Urbanizace je proces identifikovaný jako dominantní z hlediska krajinnotvorné činnosti, dosahuje střední intenzity.

Tab. Liberec- 8: Relativní změna vybraných druhů využití pozemků v obci Liberec mezi roky 2001 až 2018

Druh pozemku	Změna využití (2001-2018)		Změna využití (2012-2015)		Změna využití (2015-2018)	
	%	ha	%	ha	%	ha
Zemědělská půda	-6,48	-255,52	-0,61	-22,87	-0,62	-22,97
Orná půda	-26,53	-296,44	-1,56	-14,75	-11,88	-110,68
Zahrady	10,56	86,67	0,01	0,08	4,48	38,96
Sady	-50,68	-2,57	-2,69	-0,11	-35,29	-1,36
Trvalý travní porost	-2,15	-43,18	-0,42	-8,09	2,64	50,11
Lesní půda	1,13	46,63	0,02	0,89	0,10	4,23
Vodní plochy	-3,99	-3,94	-0,46	-0,44	-0,39	-0,37
Zastavěné plochy a ostatní	8,74	207,69	0,48	12,21	1,00	25,60

Pozn. Zelená barva – plocha stabilní z hlediska udržitelnosti rozvoje území; oranžová barva – plocha nestabilní

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Ekologická stabilita (vyjádřená jako podíl stabilních a nestabilních ploch) řešeného území, vyjádřená pomocí koeficientu ekologické stability (KES), dosahovala v roce 2018 výše 2,11 (Tab. Liberec- 9). Hodnota KES obce Liberec je nad hranicí udržitelnosti a podle Míchala (1994) se jedná o krajinu ekologicky vyváženou, ve které jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Od roku 2001 nedochází k výrazným změnám KES, hodnota se pohybuje kolem 2, krajina si zachovává stálý poměr stabilních a nestabilních krajinných prvků. Při plánování dalšího rozvoje je na místě postupovat uvážlivě při hledání kompromisu mezi ekonomickým rozvojem spojeným se zastavováním zemědělské půdy a udržitelným využíváním krajiny.

Tab. Liberec- 9: Koeficient ekologické stability (KES) obec Liberec, období 2001 až 2018

Rok	Stabilní plochy	Nestabilní plochy	KES
2001	7 113,69	3 496,45	2,0345
2002	7 108,31	3 501,80	2,0299
2003	7 113,67	3496,44	2,0345
2004	7 101,61	3508,29	2,0242
2005	7 092,29	3516,38	2,0169
2006	7 086,64	3522,04	2,0121
2007	7 083,75	3524,44	2,0099
2008	7 100,12	3508,56	2,0237
2009	7 100,31	3508,37	2,0238
2010	7 094,98	3513,73	2,0192
2011	7 114,28	3494,43	2,0359
2012	7 113,40	3495,32	2,0351
2013	7 107,94	3500,78	2,0304
2014	7 106,08	3502,63	2,0288
2015	7 105,72	3502,99	2,0285
2016	7 102,90	3505,80	2,0260
2017	7 131,00	3477,70	2,0505
2018	7 197,30	3411,30	2,1098

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

IV. POTENCIÁL ROZVOJE OBCE

V následujících tabulkách (viz

Tab. Liberec- 10) je předložen přehled vývoje ukazatelů za období let 2006, 2009, 2011 a 2014, které naplňují jednotlivé faktory. V posledním sloupci je vždy uvedeno hodnocení vývoje ukazatele dle toho, zda se jedná o maximalizační typ (čím vyšší hodnota ukazatele, tím lepší stav) nebo minimalizační typ (čím menší hodnota ukazatele, tím lepší stav).

Tab. Liberec- 10: Vývoj ukazatelů sytících faktory v letech 2006, 2009, 2011, 2014 a 2018

1. Faktor nezaměstnanosti

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Dlouhodobá nezaměstnanost [%]	2,10	1,85	3,39	3,69	0,40	zlepšení
Tlak na pracovní místa	6,68	8,61	8,11	6,11	-0,06	zlepšení
Registrovaná nezaměstnanost [%]	7,26	9,47	9,50	8,22	1,21	zlepšení
Účast voličů při volbách do PS PČR [%]	64,05	64,15	64,15	0,60	61,51	zlepšení

2. Faktor atraktivity místa bydlení

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Intenzita přírůstku obyvatelstva za 5 let	0,01	0,04	0,03	0,01	0,02	min. zlepšení
Průměrný věk obyvatel	40,49	40,70	41,03	41,40	41,95	min. zhoršení
Počet dokončených bytů za 5 let [1000 obyv.]	-	19,86	19,94	11,28	7,40	zhoršení
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	40,55	62,22	15,90	14,23	61,70	zlepšení

3. Faktor osídlení

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Obecná hustota zalidnění [obyv./km ²]	931,13	957,94	968,58	966,77	968,58	min. zlepšení
Specifická hustota zalidnění (zast. plocha) [obyv./km ²]	15548,10	15446,20	15475,00	15374,30	15168,70	zhoršení

4. Faktor věkové struktury obyvatelstva

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Počet obyvatel ve věku 3–5 let na 1 mateřskou školu	83,21	43,57	85,64	80,22	78,36	zhoršení
Průměrný věk obyvatel	40,49	40,70	41,03	41,40	41,95	min. zhoršení
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	40,55	62,22	15,9	14,23	61,70	zlepšení
Index stáří	1,02	1,07	1,08	1,15	2,02	zhoršení
Index ekonomického zatížení obyvatelstva	0,39	0,41	0,45	0,52	0,58	zhoršení

5. Faktor občanské vybavenosti

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Podíl lůžek v hotelech a penzionech na celkové kapacitě HUZ	0,86	0,53	-	-	-	-
Počet obyvatel na ordinaci praktického lékaře	1353,16	1490,43	1467,91	1252,35	1388,57	zlepšení
Počet obyvatel na ambulantní zdravotnické zařízení	357,90	365,88	513,77	51,35	205,51	zlepšení
Počet lékáren na 1000 obyvatel	0,28	0,32	0,33	0,37	0,34	min. zhoršení
Počet obyvatel ve věku 3–5 let na 1 mateřskou školu	83,21	43,57	85,64	80,22	78,36	min. zhoršení
Počet obyvatel ve věku 6–14 let na 1 základní školu*	277,24	143,63	8013	315,79	370,46	zlepšení
Počet obyvatel ve věku 15–19 let na 1 střední školu*	117,15	117,15	267,39	166,12	146,45	zhoršení
Průměrná obytná plocha dokončeného bytu [m ²]	40,55	62,22	15,90	14,23	61,70	zlepšení
Specifická hustota zalidnění (zast. plocha) [obyv./km ²]	15548,10	15446,20	15475,00	15374,30	15168,70	zhoršení

* Údaj vyhodnocován jen při existenci zařízení

6. Faktor struktury ekonomiky

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Podíl aktivních subjektů ve službách	0,65	0,67	0,69	0,71	0,70	min. zhoršení
Podíl aktivních subjektů v zemědělství a lesnictví	0,10	0,01	0,01	0,01	0,02	min. zlepšení

7. Faktor ekonomické aktivity

Ukazatel	2006	2009	2011	2014	2018	změna
Podíl soukromých podnikatelů na populaci ve věku 15–64 let	0,36	0,36	0,37	0,37	0,15	zhoršení
Kapacita HUZ [počet lůžek/1000 obyv.]	29,32	51,52	-	-	-	-
Podíl ekonomických subjektů na populaci ve věku 15–64 let	0,46	0,47	0,50	0,49	0,23	zhoršení

Zdroj: vlastní zpracování za použití dat ČSÚ

Komentáře k Tab. Liberec- 10:

Oproti roku 2014 došlo v roce 2018 k výraznému zlepšení všech ukazatelů sytících faktor nezaměstnanosti: registrovaná nezaměstnanost klesla v roce 2018 o téměř sedm procentních bodů oproti období 2014, významné zlepšení vykazovala též míra dlouhodobé nezaměstnanosti. K významnému nárůstu došlo také z hlediska účasti při volbách do poslanecké sněmovny v roce 2017, když se voleb zúčastnilo cca 62 % zapsaných voličů.

Bohužel přetrvává trend postupného stárnutí populace a index stáří se výrazně zvýšil z 1,15 na 2,02, zvýšilo se též ekonomické zatížení obyvatelstva. V oblasti bytové výstavby je zřejmý útlum, počet dokončených bytů za 5 let na 1 000 obyv. klesl o cca 4. Avšak výrazně se zvýšila průměrná obytná plocha dokončených bytů z 14,23 na 61,70 m². Ke zdatelné negativní změně došlo rovněž v oblasti ekonomické aktivity, kde došlo ke snížení podílu soukromých podnikatelů (na 0,15) a k poklesu podílu ekonomických subjektů (na 0,23) na populaci v produktivním věku.